

gional communities. Thus, the territorial community transformed into an important constitutional right, around which are constant existential and dynamic and self-government formation process that determines the special role and value of legal services in the defense of its interests.

Activities and bodies of local self evident through the prism municipalism operation that provides a new level of interaction and autonomy and the collectivization of human interests at the local level functioning of society, territorial community in the future develops and is transformed into an active producer of constitutional consciousness and constitutional culture, acting teleological and strategic criterial attributes ideology of national and global constitutionalism.

Key words: local government, a democratic constitutional state, local community, municipal human rights.

УДК 342.5; 341.9

В. С. МОГІЛЕВСЬКИЙ

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ГЛОБАЛЬНОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

Досліджуються феномен і інститут місцевого самоврядування як елемент глобального конституціоналізму. Автор зазначає, що це є пов'язаним з правовою глобалізацією, яка виступає якісно новою формою цієї глобальної тенденції взаємного зв'язку та взаємної залежності держав і народів світу. Крім того, ще зумовлено тим, що в інституті місцевого самоврядування органічно поєднуються локальні та глобальні чинники – саме локальна демократія поряд з найважливішими об'єктами державно-правового регулювання трансформується в об'єкт міжнародно-правового регулювання та складає нормативну основу глобального конституціоналізму, що ви-

никає завдяки запозиченню конституційних цінностей нормативним масивом загального міжнародного права.

Ключові слова: глобалізація, місцеве самоврядування, національний конституціоналізм, глобальний конституціоналізм, правова глобалізація.

Мигилевский В. С. Местное самоуправление как элемент глобального конституционализма

Исследуется феномен и институт местного самоуправления как элемент глобального конституционализма. Автор отмечает, что это связано с правовой глобализацией, выступающей качественно новой формой этой глобальной тенденции взаимосвязи и взаимозависимости государств и народов мира. Кроме того, это обусловлено тем, что в институте местного самоуправления органически сочетаются локальные и глобальные факторы – именно локальная демократия наряду с важнейшими объектами государственно-правового регулирования трансформируется в объект международно-правового регулирования и составляет нормативную основу глобального конституционализма, возникающего благодаря заимствованию конституционных ценностей нормативным массивом общего международного права.

Ключевые слова: глобализация, местное самоуправление, национальный конституционализм, глобальный конституционализм, правовая глобализация.

Mogilevsky Vsevolod. Local self-government element as global constitutionalism

Annotation. The article investigates the phenomenon and institute local government as part of a global constitutionalism. The author notes that this is related to legal globalization serving qualitatively new form of global trend of mutual respect and mutual dependence of states and nations. In addition, another reason is that the institute of local self organically combined local and global factors – namely local democracy, along with the most important objects of state and legal regulation trans-

formed into an object of international legal regulation and regulatory basis is global constitutionalism arising through borrowing constitutional values regulatory panels general international law.

Key words: *globalization, local government, national constitutionalism, global constitutionalism, legal globalization*

В умовах наростаючих тенденцій глобалізації відбуваються суттєві зміни і в сфері світових міжнародно-правових відносин. Незважаючи на певну напруженість у світовій політиці, викликану протистоянням світових держав один з одним та брутальною поведінкою Росії на міжнародній арені відносно України, що супроводжується анексією її суверенної території та підтримкою сепаратистів на її Сході, міжнародне право продовжує відігравати визначальну роль у забезпеченні та супроводі процесів і тенденцій, що відбуваються на міжнародній арені. Більш того, намічаються істотні тенденції в такому міжнародному нормативно-правовому забезпеченні та супроводі, що дозволяють говорити про виникнення якісно нової форми глобалізації – глобалізації правової, яка виступає в якості якісно нової форми загальної глобалізації.

В онтологічному аспекті ця форма глобалізації виникає в результаті складної взаємодії і симбіозу національного конституційного права держав і міжнародного публічного права, а скоріше, загального міжнародного права (сукупність міжнародного публічного та міжнародного приватного права. – *Авт.*), що знаходить свій прояв у двох потужних і одночасно дихотомічно суперечливих тенденцій синергетичного характеру – конституціоналізації міжнародного права і інтернаціоналізації конституційного правопорядку держав.

В історичній ретроспективі об'єктний склад міжнародного права завжди формувався за рахунок нормативних ініціатив держав, а потім і їх союзів (асоціацій), включаючи пізніше і організацію міжнародного співтовариства держав, але в сучасних умовах спостерігається істотне розширення об'єктного складу міжнародно-правового регулювання і, в основному, за рахунок об'єктів, які раніше перебували в

абсолютній компетенції національної держави. Права і свободи людини, її правовий статус, виборче право та його належна реалізація, питання організації місцевого самоврядування тощо – все більше стають питаннями і об'єктами співпраці держав на міжнародній арені, породжуючи для національних держав системний комплекс міжнародно-правових зобов'язань, спрямованих на легалізацію міжнародних встановлень в національному праві та законодавстві, перш за все, в конституційному – тому що, саме конституційне право, як провідна і єдина профілююча галузь національного права відповідно до положень національних конституцій (див. ст. 9 Конституції України. – *Авт.*) є легально відкритою для сприйняття норм міжнародного права.

В умовах правової глобалізації ці процеси не тільки об'єктивуються, а й багаторазово активізуються. Підтвердженням цієї тези виступає позиція російського вченого-конституціоналіста Б. С. Ебзеева, що володіє високим методологічним потенціалом. Даний дослідник вважає, що «Навряд чи можна сперечатися з тим, що глобалізація є об'єктивною реальністю, яка обумовлена замкнутістю планети, формуванням світового господарства, глобальними комунікаціями і т.д. Зазвичай її пов'язують з якісно більш високими рівнями інтегрованості, цілісності і взаємозалежності світу. Звідси розуміння глобалізації як геоекономічного, геополітичного та геогуманітарного явища, яке в тому числі вимагає юридичного осмислення і рішення, заснованого на єдиних для учасників цього процесу організаційних і регулятивних стандартах. Мова при цьому зазвичай ведуть про універсалізацію позитивного світового досвіду у всіх основних сферах суспільного життя і підвищенні темпів становлення гуманної, справедливої і високорозвиненої світової цивілізації»¹.

Необхідно зазначити, що аналізу сутності, позитивним тенденціям, а також ризикам і загрозам світових глобалізаційних процесів в останні роки приділяється дуже серйозна увага. Однак початком активного вивчення процесів глобалізації прийнято вважати останнє десятиліття минулого століття, що зазначене серйозними геополітичними трансформаціями. В обговоренні процесів глобалізації бе-

руть участь як зарубіжні вчені (З. Бжезінський, Б. Геншель, Б. Дікон, Г. Кіссінджер, Г. Мартин, А. Мейнінген, Д. Рітцер, Ф. Фукуяма, К. Хаусхофер, Л. Абалкін, Г. Батигін, І. Беляєва, С. Вазіловський, С. Глазьев, А. Грязнов, М. Делягін, С. Долгова, В. Захарова, А. Ілларіонов, В. Іноземцев, Е. Кочетов, Д. Михайлов, А. Мовсесян, Л. Обухов, В. Сенчагов, С. Сильвестров, А. Уткін, К. Шахназаров, Г. Широков, В. Шенаев, Ю. Шишков та ін.), так і вчені вітчизняні. Одним з найбільш досліджуваних напрямків глобалізації є соціально-економічне. Однак область вивчення не обмежується виключно проблемами економіки. У вивченні процесів глобалізації беруть участь представники політології, соціології, правознавства та ряду інших наук. Політичні, геополітичні та соціологічні аспекти глобалізації представлені в дослідженнях О. Білоруса, В. Зянько, С. Макухи, А. Пешко, С. Сіденко та ін. При цьому з року в рік розширюється проблемне поле глобалізації за рахунок включення знань, що накопичуються в різних галузях природничих і гуманітарних наук, осмислюються особливості її багаторівневої структури, методів дослідження в їх співвідношенні з досліджуваною об'єктивною реальністю.

Слід зазначити, що на державному та міжнаціональному рівні вже створено спеціальні дослідницькі інститути і програми, покликані сприяти вивченню проблем глобалізації та різних її аспектів. Вивчається вплив феномена глобалізації на науку, освіту, культуру, проблеми націотворення і державотворення, охорони навколишнього середовища, розвитку спорту і т.д.

В останні десятиліття в юридичній літературі з'явилася велика кількість робіт, автори, яких, віддали перевагу вивченню правових аспектів глобалізації. До них можна віднести дослідження М. Баймуратова, О. Батанова, Ю. Волошина, О. Київцев, О. Копиленка, Х. Приходько, І. Сліденка, Мутани Аббаса і ін. Однак серйозних монографічних досліджень правових аспектів світових глобалізаційних процесів на сьогоднішній день не так багато.

Вважаємо, що наведена вище доктринальна позиція російського вченого-конституціоналіста Б. С. Ебзеева, є вельми продук-

тивною саме з методологічних та онтологічних позицій. По-перше, вона підкреслює не тільки прямий зв'язок глобалізації з виникненням якісно нових змін в геоекономічній, геополітичній і геогуманітарній сферах (виникнення нових організаційних і управлінських можливостей в цих сферах. – *Авт.*); але і, по-друге, вказує на внутрішню логіку виникнення необхідності в їх юридичному осмисленні і вирішенні, засновану на єдиних для учасників цього процесу організаційних і регулятивних стандартах (прямо пов'язане з виникненням правової глобалізації. – *Авт.*). По-третє, мова йде про виникнення, накопичення і універсалізацію позитивного світового досвіду у всіх основних сферах суспільного життя, який в підсумку, сприяє підвищенню темпів становлення гуманної, справедливої і високорозвиненої світової цивілізації (відзначається кумулятивна роль правової глобалізації та її мультиплікативний ефект в глобальних трансформаціях. – *Авт.*).

Слід зазначити, що всі зазначені три тенденції є дуже актуальними з позицій проблематики нашого дослідження. Перша – виникнення нових організаційних і управлінських можливостей в геоекономічній, геополітичній і геогуманітарній сферах безпосередньо є пов'язаною з розширенням об'єктного складу міжнародного права. Вона логічно веде до його прямого впливу на національне конституційне право, а також до подальшого опосередкованого впливу національного конституційного права на міжнародне право через сприйняття і виконання першим нормативних приписів другого. Друга тенденція – об'єктивація виникнення правової глобалізації – безпосередньо веде до стандартизації не тільки методів, способів і форм міжнародної взаємодії держав, а й до процесуалізації їх нормативної основи за рахунок вироблення міжнародних правових стандартів в різних сферах співробітництва. Третя тенденція – виникнення і підвищення кумулятивної ролі правової глобалізації та її мультиплікативний ефект в глобальних трансформаціях – фактично детермінує виникнення і формування зазначеної вище мегатенденції – конституціоналізації міжнародного права і інтернаціоналізації конституційного правопорядку держав.

У всіх зазначених тенденціях важливу роль відіграє Конституція України, міжнародне право (його принципи і норми. – Авт.) і міжнародний договір, як універсальна форма закріплення міжнародних зобов'язань держав, яка трансформується в джерело національного конституційного права. Так, згідно з ч. 1 ст. 9 Конституції України, «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких для України надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства»². А ст. 18 Конституції України закріплює, що її зовнішньополітична діяльність, спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства, здійснюється на основі загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права.

Системний аналіз зазначених положень Конституції України дає змогу дійти висновку про те, що з них ніяким чином не витікає надконституційність загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права і міжнародних договорів, які в основному покривають сферу міждержавних відносин, більше того, ми вважаємо, що норми міжнародного права після трансформації в національному законодавстві набувають чинності правових норм, що містяться в поточних законодавчих актах. Однак слід враховувати, що зазначені міжнародні принципи і норми, що виражають універсальні цінності і відповідні інтересам всіх народів, не є чимось зовнішнім по відношенню до Конституції, а в силу волевиявлення конституційного законодавця виступають частиною української національної конституційної системи. Більш того, загальноновизнані принципи міжнародного права «вмонтовані» в тканину Конституції і складають її змістовну характеристику, а норми Конституції, які орієнтують зовнішню політику держави або закріплюють права і свободи людини і громадянина, повинні тлумачитися і застосовуватися згідно з цими принципами і нормами і актами, що їх конкретизують, і не можуть вступати з ними в колізії³.

При цьому Конституція в самій собі містить механізм інтеграції в правову систему України нових принципів і норм, а також її між-

народних договорів (ст. 9 Конституції України). Тим самим опосередковуються основні тенденції світового розвитку, що детерміновані глобалізацією, якій не перешкоджає світовий порядок, що склався в результаті Другої світової війни⁴.

Але це є лише одним з векторів світового розвитку, який означає, що глобалізація і властиві їй інтеграційні процеси в доступному для огляду майбутньому здійснюються в рамках «співтовариства держав», яке базується на сформованому міжнародному правопорядку і його принципах, що давно стали універсальними. Йому протистоїть інший вектор, сенс якого полягає у формуванні «держави держав», який ґрунтується на глобальному правопорядку. Для нього є неминучими девальвація національного конституціоналізму і глобальні панування і підпорядкування, що гарантують привілейований статус лідерів глобалізації та їх безперешкодний доступ до ресурсів країн, які перебувають на периферії економічного розвитку. Настільки ж неминучими, що формування такого об'єднання держав спричинить конституціоналізацію відносин між ними, в яких, однак, для принципів сучасного світоустрою місця не залишиться⁵.

Разом з тим, обґрунтовано представляється, що з цього порочного кола є гідний методологічний та нормативно-управлінський вихід – це формування феномену глобального конституціоналізму, при якому глобальні цінності конституціоналізму і загального конституційного права впроваджуються в систему міжнародного права, що трансформує його в феномен глобального права, яке відображає загальні сподівання народів, що населяють держави-члени міжнародної спільноти.

Такий похід до категорії «конституціоналізм» і впливу глобалізації на розвиток сучасного конституціоналізму у вітчизняній науці конституційного права фактично почали досліджуватися недавно. Ця проблематика є предметом наукового пошуку таких провідних вітчизняних вчених, як М. Баймуратов, Ю. Волошин, В. Денисов, В. Євінгов, В. Кампо, О. Копиленко, А. Крусян, П. Мартиненко, Ю. Оборотов, М. Орзіх, В. Погорілко, І. Сліденко, П. Стецюк, В. Шаповал, С. Шевчук та ін. Оскільки в українській конституційно-

правовій науці конституціоналізм до цих пір не отримав єдиного визначення (існує три підходи до визначення конституціоналізму – політичний, філософський і юридичний), очевидно, що дослідження глобального конституціоналізму в Україні знаходяться на початковій стадії, і в більшості своєму базуються на доктринальних дослідженнях зарубіжних вчених, а саме А. фон Богданді, Ж.-П. Жаке, П. Грега, Дж. Дуноффа, К. Ніколаїдіса, К. Робінсон, К. Томушата, Д. Трахтман, К. Чіампі, А. Шайо, А.Н. Барабанова, С.Ю. Кашкина, І.А. Конюхова, Р. Людвіковського і ін.

Варто погодитися з доктринальною позицією П.Ф. Мартиненка, про те, що зовнішньодержавні правові відносини конституціоналізм сам по собі охопив досить пізно, причому до цих пір не повністю. Але в міру утвердження ідей правової держави, її еволюцію в державу конституційну, – базові принципи демократії все рішучіше застосовувалися і в сфері зовнішньополітичної діяльності держави, вилившись після Другої світової війни в «міжнародну тенденцію» розвитку демократичного конституціоналізму. Як зазначає цей же дослідник, незважаючи на обережні застереження проти цієї тенденції з боку юристів-міжнародників, її розмах небачено посилюється у зв'язку з відомими процесами європейської інтеграції та відновленням незалежності державами Центральної та Східної Європи, зокрема, України⁶.

У той же час, засновники теорії глобального конституціоналізму американські дослідники Р. Фолк, Р. Йохансен, С. Кім, вперше визначаючи в 1993 році глобальний конституціоналізм, акцентували увагу на його існування як певного набору транснаціональних норм, правил, процедур і інститутів, створених для надання допомоги в напрямках трансформаційної політики, присвячених реалізації цінностей світового порядку як усередині, так і між трьома системами перехресної політичної діяльності в незалежному світі⁷. При цьому, перша система – це державна система, яка на думку вчених, складається з територіальних державних акторів і тих, хто її підтримують, значно транснаціоналізованих корпоративних інфраструктур, банків, військових структур, і засобів масової інформації. Друга система – це

міжнародні урядові інститути, в які входить в тому числі і система ООН. Третя система, в свою чергу, представлена недержавними групами і індивідами, які діють через неурядові організації (далі: НУО), громадські організації всякого роду, і критичні громадські рухи.

Використовуючи системно-структурний метод дослідження, Р. Фолк, Р. Йохансен і С. Кім прийшли до висновку, що глобальний конституціоналізм – це щось значно ширше і глибше, ніж просто напрямок пропаганди системи війни / світу як політичного проекту, і щось менш законне, ніж позитивістське або юстиніанівське * (* тільки норми, підтримані ефективними санкціями кваліфікують як «право») поширення ефективного правового примусу на глобальний рівень⁸.

Таким чином, визначаючи поняття і сутність глобального конституціоналізму, слід зробити висновок, що його визначення має:

- а) синтетичний;
- б) інтегративний характер;
- в) перспективний характер в контексті свого розвитку, і
- г) в структурному відношенні воно складається ніби з двох блоків, а саме: містить
 - 1) повідомлення про онтологічне визначення конституціоналізму; а також
 - 2) найважливішу бланкетну прив'язку до глобальності світу і процесів глобалізації.

Саме в рамках зазначених тенденцій набуває свого значення інститут місцевого самоврядування, причому не тільки і не стільки як феномен саморегуляції і самоврядування територіальних колективів, самостійно функціонуючих на території конкретного національної держави в симбіотичного зв'язку з його органами публічної влади (внутрішньодержавний критерій місцевого самоврядування. – *Авт.*), а й як елементна одиниця глобального конституціоналізму (глобальний критерій місцевого самоврядування. – *Авт.*). Такий висновок детермінується низкою чинників-факторів системної властивості:

А) історико-ретроспективним чинником-фактором – місцеве самоврядування зароджується в часовому континуумі раніше, ніж ін-

ституту державності в рамках первісної общини, потім розвивається в умовах давньогрецьких міст-полісів, римських муніципій, формуючи педінститути, субінститути і параінститути державності. Виникнення Магдебурзького права трансформує суспільний інститут локальної демократії в потужний фактор соціально-політичної реновації соціуму і державності, який не тільки активізує державотворчі і правотворчі доцентрові процеси, а й істотно впливає на формування економічного і соціального базису держави, залишаючись тим часом осередком колективних та індивідуальних локальних інтересів. Періоди Запорізької Січі і Земства глибоко впровадили ідею місцевого самоврядування в свідомість і менталітет українського народу;

Б) державотворчим чинником – місцеве самоврядування виступає найважливішим елементом демократичної правової державності. Його функціонування на території держав означає визнання ними наявності особливих локальних інтересів, продуцентом яких виступає локальне територіальне співтовариство людей (жителів). Причому, зазначені інтереси, що відображають їх екзистенційні потреби, базуються на індивідуальних і колективних інтересах, переломлюються і детермінуються ними, а також не є антагоністичними інтересами державним і знаходяться з ними в синергетичних взаємодії і взаємозв'язку. Відповідно до ст. 7 Конституції України в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування. Дане конституційне правоположення зафіксоване серед основних принципів конституційного ладу держави (Розділ I Конституції України), що свідчить про особливу важливість як конституційно-правового інституту місцевого самоврядування, так і інтересів, прав і свобод людини, які виникають в процесі його становлення, розвитку, функціонування і вдосконалення.

В) чинником-фактором громадянськості – місцеве самоврядування виникає за місцем проживання людей, функціонує в умовах повсякденності, що перетворює його не тільки в незамінний, екзистенційно-змістовний інститут соціуму і держави, а й в потужний фактор виховання громадянськості, локального і універсального

патріотизму, в фактор формування внутрішньої мотивації у людей до заняття активної життєвої позиції як по відношенню до локальних, так і загальнодержавних процесів. Фактично саме в сфері місцевого самоврядування зароджуються і формуються інститути громадянського суспільства, які діють в зоні правовільного, тобто вільного від державно-правового впливу, простору⁹.

Г) гуманітарним чинником-фактором – місцеве самоврядування виступає як об'єктивно необхідний вітальний простір, в якому зароджуються, розвиваються, стимулюються і проявляються життєві інтереси і потреби людини, причому не тільки такі, що є пов'язаними з її екзистенційними потребами, а й з потребами її соціального і духовного розвитку. Це перетворює простір місцевого самоврядування в сферу продукування природних прав і свобод людини, в якому він усвідомлює себе не тільки як особистість, а й як суб'єкт, який вступає в рівноправні відносини з іншими членами соціуму і з державою.

Д) комунальним чинником-фактором – місцеве самоврядування виступає природним середовищем масової комунікації, тобто є комунікативною сферою взаємодії людей і їх єдності в колективному споживанні комунальних (муніципальних) послуг. Потужною перспективою розвитку місцевого самоврядування є трансформація його системи суб'єктів і органів в єдину систему надання та споживання комунальних (муніципальних) послуг, що повністю змінить існуючий в даний час об'єктний склад локальної демократії – вирішення питань місцевого значення (див. ст. 140 Конституції України).

Е) інтеграційно-телеологічним чинником-фактором – місцева спільнота (громада, колектив, співтовариство тощо), що є первинним суб'єктом місцевого самоврядування демонструє колективістські засади існування людської популяції, тобто людини завжди прагне жити в межах відповідного колективу, що характеризує її як колективістську істоту. Дійсно, насамперед, територіальна громада виступає як колектив – стійке об'єднання людей (ознака усталеності. – *Авт.*), які прагнуть до загальної мети (ознака наявності системи телеологічних домінант. – *Авт.*), які характеризуються груповою

спільністю (ознака колективізму. – *Авт.*). При цьому елементами колективу виступають наступні ознаки: а) члени колективу, які володіють певними особистими рисами та особливостями; б) цілі; в) засоби досягнення цілей; г) механізми здійснення внутрішніх і зовнішніх контактів, підтримки згуртованості.

Треба наголосити, що такий елементний склад формує відповідний механізм в межах якого люди не тільки досить комфортно себе почувають, а й формують внутрішні мотивації для реалізації своїх індивідуальних інтересів, що пов'язані з їх функціонуванням як в умовах повсякденності, так й на перспективу. Недарма деякі американські автори називають колектив «наймогутнішим знарядом, відомим людині»¹⁰. Таким чином, саме колектив, що об'єднаний загальним місцем проживання потенційно виступає ефективнішим мотиватором людини до її соціальної активності, виробки активної життєвої позиції, фактором підтримки індивідуальних зусиль і наснаги людини, творчим середовищем, в якому розкриваються, проявляються та вдосконалюються її індивідуальні здібності і якості. Люди можуть отримувати задоволення від приналежності до територіального колективу /макро- (територіальна громада в цілому), мезо- (трудовий колектив тощо), міні колективу (родина)/, присвячувати себе йому, вважати колективні цілі пріоритетними.

Ж) міжнародним чинником-фактором – виходячи з особливої значущості місцевого самоврядування для становлення і розвитку стабільного суспільства і демократичної правової держави, питання його становлення, розвитку та функціонування виходять на якісно новий управлінський рівень – в результаті глобалізації вони стають об'єктами міжнародно-правового регулювання, що проявляється в розробці і прийнятті міжнародними міжурядовими організаціями, як регіональними, так і універсальними, міжнародних угод профільного характеру (Європейська хартія місцевого самоврядування 1985 року, Європейська хартія про участь молоді в муніципальному і регіональному житті 1992 року (в новій редакції), Європейська хартія про ландшафти 2005 року тощо). Більш того, на рівні ООН тривають

кодифікаційні роботи зі створення Всесвітньої хартії місцевого самоврядування¹¹. Зазначені міжнародні договори виступають в якості міжнародних правових стандартів місцевого самоврядування, що є свідченням того, що саме цей соціальний феномен і конституційно-правовий інститут виступають в якості елемента глобального конституціоналізму.

Резюмуючи, слід дійти наступних висновків:

- зростання ролі та значення інституту місцевого самоврядування в рамках правової демократичної державності напряму є пов'язаним з правовою глобалізацією, що виступає якісно новою формою цієї глобальної тенденції взаємного зв'язку та взаємної залежності держав і народів світу;

- в інституті місцевого самоврядування органічно поєднуються локальні та глобальні чинники – це детерміновано тим, що саме локальна демократія поряд з найважливішими об'єктами державно-правового регулювання трансформується в об'єкт міжнародно-правового регулювання та складає нормативну основу глобального конституціоналізму, що виникає завдяки запозиченню конституційних цінностей нормативним масивом загального міжнародного права;

- характеризуючи національний інститут місцевого самоврядування як елемент глобального конституціоналізму можна виділити низку чинників-факторів, що підтверджують таку доктринальну позицію, а саме: історико-ретроспективний, державотворчий, чинник-фактор громадянськості, гуманітарний, комунальний, інтеграційно-телеологічний, міжнародний;

- вказані фактори при їх системному тлумаченні та онтологічному аналізі переконливо підтверджують позицію автора щодо визначення інституту місцевого самоврядування в якості елемента глобального конституціоналізму.

1. *Эбзеев Б.С.* Глобализация и современный конституционализм: два вектора развития/ Б. С. Эбзеев // Российский журнал правовых исследований. – 2015. – № 4(5) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://russianjls.ru/> 2. *Конституція України 1996 року* // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 3. *Эбзеев Б.С.* Цит.

работа. **4.** Баймуратов М.А. Международный правопорядок: концептуальные подходы к становлению понятийной характеристики / М. А. Баймуратов // Международное публичное и частное право. – 2010. – № 1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.center-bereg.ru/o3244.html> **5.** Эбзеев Б.С. Цит. работа. **6.** Мартиненко П.Ф. Насиченість державного права України міжнародним правовим порядком: конституційний аспект / Мартиненко П.Ф. // Конституція і конституціоналізм в Україні: вибіркові проблеми / відповід. ред. : П.Ф. Мартиненко і В.М. Кампо. – К. : «Купріянова», 2007. – С. 251. **7.** *The Constitutional foundations of world peace.* (1993) Falk, Richard A.; Johansen, Robert C.; Kim, Samuel S. Albany, N.Y.: State University of New York Press., p. 9. **8.** Там само. **9.** Орзих М.Ф. Гражданское общество / Орзих М.Ф. // Основы правоведения / под ред. М.Ф. Орзиза и С.В. Кивалова. – Одесса, 2004. – С. 45. **10.** *Американская социология.* – М. : Прогресс, 1972. – С. 27-28. **11.** *Всемирная хартия местного самоуправления: проект ООН* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://search.ukr.net/?q=%D0%92%D1%81%D0%B5%D0%>

Mogilevsky Vsevolod. Local self-government element as global constitutionalism

The article investigates the phenomenon and institute local government as part of a global constitutionalism.

The author notes that international law continues to play a crucial role in securing and maintenance of processes and trends occurring in the international arena. Moreover, identifies significant trends in such international regulatory support and accompaniment that suggest the emergence of a qualitatively new form of globalization – the globalization of legal, serving as a qualitatively new form of general globalization.

In the ontological aspect of this form of globalization is the result of complex interactions and symbiotic national constitutional rights of states and public international law, but rather of general international law (the set of international public and private international law. - Ed.), Which finds its expression in the two powerful and both dichotomously contra-

dictory trends synergistic nature – konstitutional international law and the international of constitutional order powers.

The increasing role and importance of local government institution in the legal democratic state is directly related to the globalization of legal acting qualitatively new form of this global trend of mutual respect and mutual dependence of states and nations.

The institute of local self organically combined local and global factors - is determined by what local democracy along with the most important objects of state and legal regulation transformed into an object of international legal regulation and regulatory basis is global constitutionalism that occurs due to constitutional borrowing values regulatory panels general international law.

Describing the National Institute of Local Government as part of a global constitutionalism can vydilyty number of factors that confirm this doctrinal position, namely: historical retrospective, state, factor civic, humanitarian, public, integration-teleological, international.

The author argues that these factors when interpreting their system and ontological analysis clearly confirms its position regarding the definition of the Institute of Local Government as part of a global constitutionalism.

Key words: globalization, local government, national constitutionalism, global constitutionalism, legal globalization.